

Governance Code 2022

Geplaatst op 17 december 2021

Per 1 januari 2022 treedt de **Governance Code 2022** in werking. Deze code vervangt de Governance Code 2017. Wat is de Governance Code Zorg? Wat wijzigt er en wat betekent dit voor cliëntenraden?

Achtergrond Governance Code

We verstaan onder “governance” de wijze van besturen. In verschillende sectoren, waaronder de zorgsector, is door de brancheorganisaties een “governance code” opgesteld. Deze code omvat de opvattingen en verwachtingen rond goed bestuur en toezicht, professioneel handelen en governance. De eerste governance code specifiek voor de zorg trad in 2010 in werking en werd in 2017 herzien.

Per 1 januari treedt de Governance Code Zorg 2022 in werking. De reden dat de governance code nu opnieuw herzien wordt is onder andere vanwege nieuwe wetgeving (waaronder de Wmcz 2018). De code is opgesteld door de brancheorganisaties die zich verenigd hebben in de **Brancheorganisatie Zorg**, afgekort: BoZ. Wanneer een zorgorganisatie lid is van een van de brancheorganisaties vallend onder BoZ, betekent dit dat de zorgorganisatie de code moet toepassen en naleven.

In de inleiding van de governance code 2022 is te lezen dat het een richtinggevend en levend document is voor de sector zelf. Daarbij is van belang dat niet in de code is te vinden wat al wettelijk is geregeld voor organisaties, bestuurders en de interne toezichthouder.

De zorgorganisaties en de brancheorganisaties zijn zelf verantwoordelijk voor de naleving van de code. dat betekent niet dat de toepassing vrijblijvend is: er geldt het principe van “*pas toe en leg uit*”. Dit houdt in dat er soms bij de toepassing van de code ook nog uitleg nodig is,. Soms is het ook niet mogelijk om af te wijken van de code.

De 7 principes van de governance code

De governance code is uitgewerkt aan de hand van zeven principes. Deze principes blijven voor 2022 ongewijzigd. Wel zijn er wijzigingen in de uitwerking van die principes. De zeven principes zijn:

1. De maatschappelijk doelstelling en legitimatie van de zorgorganisatie is het bieden van goede zorg aan cliënten
2. De raad van bestuur en raad van toezicht hanteren waarden en normen die passen bij de maatschappelijke positie van de zorgorganisatie.
3. De zorgorganisatie schept randvoorwaarden en waarborgen voor een adequate invloed van belanghebbenden.
4. De raad van bestuur en raad van toezicht zijn ieder vanuit hun eigen rol verantwoordelijk voor de governance van de zorgorganisatie.
5. De raad van bestuur bestuurt de zorgorganisatie gericht op haar maatschappelijke doelstelling.
6. De raad van toezicht houdt toezicht vanuit de maatschappelijke doelstelling van de zorgorganisatie.
7. De raad van bestuur en raad van toezicht ontwikkelen permanent hun professionaliteit en deskundigheid.

Belangrijkste wijzigingen

De governance code wijzigt per 1 januari dus op een aantal punten:

- Allereerst gaat de code explicieter in op de professionele zeggenschap. Dat houdt in dat de code nu naast de wettelijke medezeggenschap (ondernemingsraad en cliëntenraad) ook invulling geeft aan de professionele zeggenschap. Zie hiervoor bepaling 1.4 en hoofdstuk 3 van de code.
- Verder is de code aangepast voor wat betreft de belangenverstrengeling van een bestuurder of toezichthouder. De code sluit daarbij aan bij de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen en geeft verdere richting hieraan.
- Voor wat betreft de medezeggenschap is in de code aangepast aan de Wmcz 2018. Dit houdt in dat in de code is bepaald dat de raad van bestuur met de cliëntenraad afspraken maakt over hoe er wordt samengewerkt, wat de procedures voor overleg, advies- en instemming zijn en welke termijnen er worden gehanteerd. Daarnaast moeten deze afspraken ook waarborgen dat de kosten die redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de vervulling van de werkzaamheden van de cliëntenraad door de zorgorganisatie worden vergoed.
- Ook voor wat betreft de benoeming en de samenstelling van de raad van toezicht is de code aangepast: de cliëntenraad heeft op basis van artikel 10 Wmcz 2018 een [bindend voordrachtsrecht](#), en kan een persoon voordragen ter benoeming als lid van de Raad van Toezicht. Hierbij wordt aangegeven dat deze leden wel moeten voldoen aan de statutaire kwaliteitseisen en de vastgestelde profielschets. Het is van belang om hierbij op te merken dat de cliëntenraad ook een adviesrecht heeft met betrekking tot het voorgenomen besluit inzake een [profielschets](#) voor de benoeming van de leden van de raad van toezicht.

Wie is verantwoordelijk voor de toepassing van de code?

Een vraag die je kunt hebben is wie nou verantwoordelijk is voor de toepassing van de code. En wat er gebeurt als de code niet goed wordt toegepast of er van de code wordt afgeweken? De raad van bestuur en de raad van toezicht hebben beiden een eigen verantwoordelijkheid voor de integrale toepassing van de

code. De code gaat uit van een dialoog: waarbij in de organisatie de raad van toezicht de raad van bestuur aanspreekt wanneer zij zich niet aan de code houdt.

Daarnaast kunnen de medezeggenschapsorganen (dus de cliëntenraad of de ondernemingsraad), de brancheorganisaties of bijvoorbeeld een familievereniging een toetsingsverzoek voorleggen aan de Governancecommissie.

De Governancecommissie onderzoekt het toetsingsverzoek en doet vervolgens uitspraak. Deze uitspraken worden gepubliceerd op de website van het [Scheidsgerecht Gezondheidszorg](#). Als de Governancecommissie oordeelt dat de code niet goed is toegepast, betekent dit dat de organisatie de governance moet aanpassen naar wat er in de uitspraak is aangegeven. Wanneer de zorgorganisatie dit niet doet, kan de brancheorganisatie in actie komen. Daarbij zal de brancheorganisatie eerst in gesprek gaan met de organisatie. Mocht de organisatie dan nog steeds niet in actie komen en de governance niet conform de uitspraak aanpassen, kan de brancheorganisatie ertoe overgaan om maatregelen te nemen, zoals schorsing of roeyement van de zorgorganisatie als lid van de brancheorganisatie.

Wat betekent de Governance code voor de cliëntenraad?

In de governance code is opgenomen dat de raad van bestuur en de raad van toezicht de waarden en normen vaststellen die voor de zorgorganisatie gelden en die ook passen bij de maatschappelijke positie van de zorgorganisatie. Hierbij wordt aangegeven dat het totstandkomen van die waarden en normen gebeurt in dialoog binnen alle niveaus van de organisatie, en dus ook met de cliëntenraad. Het is van belang om als cliëntenraad een inbreng te hebben en te kijken of de waarden en normen voor de zorgorganisatie aansluiten bij de waarden en normen voor het geven van goede zorg.

Hierboven gaven we al aan dat de governance code bepalingen bevat met betrekking tot de medezeggenschap: als cliëntenraad is het van belang om in gesprek te zijn met de bestuurder over de wijze waarop de omgang met de cliëntenraad wordt vormgegeven. Je kunt dit doen door middel van een [visie op medezeggenschap](#).

Daarnaast is het van belang om de afspraken over (onder andere) de wijze van samenwerking, procedures voor advies, instemming en overleg vast te leggen in de [Medezeggenschapsregeling](#).

Op basis van de Wmcz 2018 is bepaald dat de raad van toezicht ten minste een keer per jaar overleg heeft met de cliëntenraad. Op basis van de code maken raad van bestuur en raad van toezicht afspraken over de wijze van omgang van de raad van toezicht met de medezeggenschapsorganen. Daarbij kan de raad van toezicht wel buiten aanwezigheid, maar niet buiten medeweten om van de raad van bestuur contact hebben met de cliëntenraad. De cliëntenraad kan hierover in gesprek met de raad van toezicht: hoe wordt het overleg ervaren en wat past binnen de visie op medezeggenschap?

Ook kan het voordrachtsrecht een onderwerp van gesprek zijn tussen de cliëntenraad en de raad van toezicht. Meer informatie daarover is te vinden in de [Handreiking bindende voordracht](#).

Meer weten?

- [Download de Governance code 2022](#)
 - [Toezicht en de cliëntenraad – Zeggenschap is van iedereen](#)
 - Heb je een vraag of ben je op zoek naar ondersteuning? Neem dan contact op met de Vraagbaak van LOC via vraagbaak@loc.nl of bel naar 030 – 284 32 00.
-

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Wet medezeggenschap \(Wmcz\)](#), [Organiseren en vernieuwen medezeggenschap](#), [Hulpmiddelen voor de cliëntenraad](#)